

САНА ОЛОХ

Х а н ы а т
1931 сүл алтынны
15 күнүттөн тахсар

ССКП ЧУРАПЧЫТААБЫ РАЙКОМУН УОННА НАРОДНАЯ
ДЕПУТАТТАР ОРОЙУОННААБЫ СОВЕТТАРЫН ОРГАНА

№93 (6385) 1986 жыл. Атырдыах ыйын 5 күнэ. Сыйаната
ОПТУОРУННЬУК . 3 харча.

Итгирхтэйхний уонна алкогелизмы утары охсуууу күүүбүрдэр дьаһаллар саялты олохло кылларэр сымалтан ССРС Министрдарын Советын Ыйаадар сен түбэһиникэр, 1986 сыл атырдьах ыйыаа 1 күнүттэн алкогеллаах утахтар госуаарстенинай розничнай сыналаара 20-25 бырыһыан, ол иһигэр водкаа, ликеро-водочнай онгоһунтарга уонна коньякка 0,5 литринэр 2,3 солкубай, винеградтан онгоһуллубут ытааһах виноларга 0,7 литринэр 50 харчы үрдэттиллэр. Итилэри сэргэ норуот туттар табаардарын сорох көрүнэр: таһтар таһас, атаа таһаһа, оһолорго уонна обургу оһолорго аналлаах трикотаж, иэсуэстенинай түүттэн онгоһунтар, көбүөрдэр уонна көбүөртэн онгоһунтар, мотоциклар, хурустаал, культуринай олохло-дьаһаһа, хаһаһыстыбаа аналлаах сорох табаардар сманалара ортогунан 15-20 бырыһыан ээчиниллэр.

Алкогеллаах утахтарга сыана үрдээһиниттэн күнээһи кирири бһһа холоон ыйылаһыбыт табаардарга сыана түһүүтүн ороскуотугар таһ.

ИНТЕРНАЦИОНАЛЬНАЯ И Т И И

Сиэргэ уонна Өтүһэ дойдордоһуута

ДОРООБОЛОРУН, ДОЇОТТОРБУТ!

Репортаж

Атырдах ийин 2 күнэ, Сарсыарда 11 чаас сада-на СССР райкомун дьэ-этин таһыгар автобустар кэлэн тохтоотулар. Ити Нерюнгриттан рабочай делегациялар кэллэлэр. Ылгас ээрдэлэтин кэн-нүттэн айан дьонугар ми-тинг буоларын биллэрдилэр. Сахалы уһаас му-зыка дордоонноро намы-дына тохтодолор. Колонна-лар, саабылаһан, кэжэ-лээн түрдүлэр.

Музыка ах барар. Мининг абыллар. ССКП райкомун секретара А. С. Птачина Нерюнгри куорат коморе ыппыт представительлэрин ытын Чурапчы сиригэр-уостугар тийээн кэлбиттэринэн эвэрдэллин.

Довордохуу угтанинх
малдхытмсах Чурагч
дгно делегация багымч
гар туустах килинх уон
на толору кымыстаах чо
роону туттараллар. Ити
церемоний ээинтэн деле
гациялар тирээн турар со
ругу быһаарса конферен
сэалга хатыһыллаллар.

ССКН райкомун секретара А. С. Пиндына Нерюнгри куораттан нэлбэт шифразхтарбыттар оройуонга улахан кураан турбутун, 500-гачч тасхайын Вүлүү, Өлүкүмэ, Уус-Маайа оройуоннарынан оттуу бараннар общественнай сүбүү кыстыгар бөлүмненин үлэтэ атахтар кутталга киирбэт бөлүктөөн туран Нерюнгри куорат промийа

ленин, предпринимателей
уонна тутуутун тэриэтэлэ-
рий рабочаадыр, ин-
женерий-техническэй үлэ-
һитэриг уонна сулууспа-
лаахтары шэфтээх
сөхдөрдөөх бары пред-
принималарга таһаарбыт
ынчырмаларыттан дирек-
тор астынарын биллэрдэ.
Секретарь Чурапчы оро-
йуонун историятын кэ-
дээччилэргэ билиһиннэрэн
туран, 1941 сыллаах уот
кураан авалыт нэдьэннэ-
рингэр тохтоото.

—Очлолорго сэрим ба-
ра турара. Ким да нөм-
дө кэлэр кыада суога,
Виллгнн атын кэм. Ви-
лгнн бу курааны утары
сатабыллаах тэрэһини
уонна дотордуу сомод-
лохуу күүһүн утары ту-
руоруохлутун наада, — ди-
тэ кини уонна туох баар
күүһү хотоннору меха-
низациялааһынга уура-
га ыгырда.

Нерюнгри ГРЭС-сө
бөөснө старшай маастара
Леонид Иванович Жед-
вещай колхозчилар аат-
тарыттан хэрда талы
эттэ.

—Элэхэ издэгнээх кураан таглары сатын-
лаабытын истан, тоһо да-
һаны бийигтүн тыһым-
чанан биэрэстэлэр быы-
һаабыттарыг иһин, до-
бордуу иннибитин ууһан
бу көмөгө кэллибит. Эл-
бэх тыд сымсах. Бийигт-
иннибитигэр ыарахан
кыстык тыһаа биһлэр.
Ону хайдаһын да иһи-

Бөмбөлгөн жазылаахтаа-
ныт. Бу сорууга толоруу-
га байеттен тигулуктаа-
бы сөгөрүөдүт, онуоха
бөмбөлгөт, — дият кини.

[illegible]

— Көмөгө олус даям
наадмйан олоробут. Эйнэ
хэ иппи суол көрдөһүү-
лээхпит; бастатан туран
нормоцехтары тутуу, ик-
кинчэн, хотоннору меха-
низациялааһын, Ити кэ-
лэр кыстын дыларатын

быхазрыага. Того днэ
таххэ, нормоцага суол
общественной сүөлү аһы
лыгым рационугар кии
рэр дулданы, былаа
иңэмтэлэх ас оңорон

снэгтэр ниваллыбат. Бу
дшоунаах соруугу бы
наармыга злнги мнжмөр
нэй-техническэй билин
гит, баай олынныт оё
бүл боулуора. Быялыг
мыстынга злнги илннги
тигар II кормоцеаы ту
туу соруа турар. Бу
олус элнннэтээх үлнн
члэстээттик голорон, ра
бочай кылаас үрдүк ква

лификацнатын төрдөрүүхтэрэ днэн эрэнэбит. Перюнгритаабы "Угдсрой" комбинат тэрилтэтнэн 40-тан тахса киини салаан иддэ кэбит полнт-комиссар, бнпр дойдулаахпыт, Афанасий Петрович Изларисонов рабодой делегацияларга тууаанан;

—Бишгэвч, довтогдоор, Чурагч дьон-сэргэтэ рабачай авторитет жур-дуг нэрлэлэр. Итг ишн-лэр рабачай мыхлаз үтүэ үгэстэриг итгэллэрин кесүүтэ буолар. Ону би-шиг дьингнэх дьэсаланан биһаргэтиэхпит дээн эрэн-нэрэбин көгүллээм, — дэбтэ кини.

Салгын оройуоннаары агропром холбоонун советин председателин солбулааччы Е. А. Ворсинов кэлбит делегацияларга чопчу хайа совхозна тугу үлэлин тахсалдарын быһаарда, сыал-сорук туорорда.

Бираах сиртэн кэлбиг довтолробтуун Чуранчыгаады Н. М. Решетников аатынан народнай театр артистара ахсааллалталаар

Рабочай делегациялаг нги күн бастагы этэрэтэрэ кэллилэр. Чурагчы доосторун күүтэр — инилэр 200-төн тахса буолуохтара.

Семен ПОПОВ.
Симпуктарга: Нерюн
гриттан калбиттер аатта
рыттан Л. И. Жедзевцкэ
тыл этэр; нинилэр кор
моцехтары тутуохтара
хотоннору механизация
лыахтара.

П. ОКОНЕШНИКОВ,
фотолар.

«Уюулан мөлүүн дон өдөрүгөр-саяаларыгар
оруоттар тулхадыйбат довордоһуулар, бары но
уоттар национальнай культураларын уонна нацио
нальнай заттарын-сулларын ытыстаабын олохсуй
улар, туругурудулар. Советская норуот экономикай
най интервастер, идеология уонна политическай
ыаллар биридэринэн соморолоспут, хаачыстыба
рууан саага социальнай уонна интернациональнай
омноһто быһыытынан туругуруар». — диир лартия
XVII съёһинэр ССКП КК Политическай даһылаа
гыгар баһыһына

Бийиги ороонуиут улуу шүүччэ уонна дөйду тыл нуоруттарын кытта дөрдөдүүтэ баш истиилаллах. Нуоруттар дөрдөдүүллэр политическай шылкы сыалларынтан, гражданскай уонна ары дөйүнү көмүскүүр Улуу сэриин, дөйдүнү социалистическай уларыта түгүтү көмүскүтүтүн сүлүс тардар.

Оройуонга 22 национальностар уонна народностар представителлэр олооролор. Соххостарга араас муитар 189 представительлэр бастайааннай уонусуостарга кэмгэ кэлэн үлэһин сылдааллар. Оройуон-туур-техиническай предриятнега Х. М. Аулшев салайар интернациональнай биргээдэтэ кэлэн сыйларга элбэх таас тутуулары ыытта. Коммунист А. Фуртатов биэр бастын үлэээх түмсүүлээх элбэһин элэктростанция коллективин уон бириисини салайар «Якутмелиоводстрой» мехуизастогун хаччактатара А. А. Якухов сага сирдэри баһа-баһынна, тупсаран огорууга элбэх үлэһин ыытыс-оройуон аасыты сыйлаагы бастын механазатор аатын ыла. «Агропромстрой» хаһаайыстыба-р ниип ардыларынаагы механазированнай колон-тыгар, соххостарга элбэх биргээдэлэр кэлэн ту-у үлэлэрэ кинэ далааһыннаахтык ыытыллыыла-гар быһаччы көмөнү огорооллор.

Соторутаагыта интернациональной иттигэ өрө-
оннаады партийнай тарилга сорукарыгар партия
айкомун пленума ытыгылына. Пленум бу боппу-
ска ССНН уобаластаагы комитетын III пленума
робуон аадырыһыгар иллэрбит сизэрдах критика
биллэн туран, интернациональной иттин боп-
пуростарыгар үлэ зопчу хайысхатын быһаарда.

Үгүс партиянай тэрилтэлэр интернационализм, оруоттар добордохууларын уонна советскай патриотизм тыһыңгар дьону иитиңгэ диириниң толкуун амыт уонна системаламаныт былаана суох үлэниилэр. Кэлин биригээдэлэр ортолоругар иитэрлэ утуһунахтык ытыллыбат. Совхозтар Нерюнгри уонна Якутскай куораттар предпритиеларын кытта нефтэһиллэр олус кыараҕастын, аңардаас оборудавиены уонна тутуу матырыйаалларын булууга өмөкөлүүнэриниң, үлэ бастыңгарын азардэлэһинэри тэрийиниңиз кунурдааналлар.

Атын норуоттары ытыктыыр, минилэри кытта
инир кылааскабай өйгө-санаада олохсун сомооло-
нор чувствода ийи букатын кыра эрдэтигин ий-
иллэр. Дьэ ити бергэ дьыа-кэргэнгэ, детсадтарга,
скулаларга бу дьыалада утумнаахтык, былааннаах-
тык үлэстээнин ирдир. Бу башпуруоска өссө эл-
лэди онорор сорул туруорулалар.

ССРС норуоттарын ленинскйй догдордоууларына
маасса кыыг аракатыгар сир ахсын утуунахтык
пропагандалаахха. Хас бирдин кинизэх политическйй
ой этүүн сэрэх буолуу чувствотын интэриэххэ
Интернационализм, национальнйй политика уонн
коммунистическйй ой-санаа нуормаларыттан ханна
бадараар халыйыылары, туорааһыннары утары сору
нуулаахтын охсусуохха.

Промышленная уонна тыа хаһаайыстыбаннаах оройуоннары кытта кадрдары атастаһыны тэрийи-
бинир боччумнаах сорук быһаарытынан туруоруллуох
таах. Олохтоох кинигэлиниһэ ыччаттарын техникэ-
сий үөрэх заведенийаларыгар ытытимины кыргыттахха.
Промышленная оройуоннарга, чуолаан Нерюнгрига
специалисттары ытыттан стажировканы барыларын
ситиһиэххэ. Интернациональнай доҕордоһуу кулуубу-
ларыын, музейдары биирэмэ өрдөбүтүгүр аһыт-
тынар курдук үлэһитлэрин ситиһиэххэ. Кэлин би-
ригээдэлэр үлэһиттерин культурнай-сырдатар, пар-
тиянай үлэгэ кыэнниги тартыахха. Интернациональ-
най састааптаах биригээдэлэри, сменалары, званс-
лары тэрийиэххэ, хааччылыы культуратын үрдэ-
ттиэххэ. Бу үлэгэ революционнай, собоубой уонна
үлэ албан аатын кулуубун чилиэниэрин, үлэ, сэр-
гетереннарыын активнайдык кытыннарыахха.

Былхата, интернационалтай итгэл болгуурост
рылан партиныйн тэргэлээр хүнгэтэ илгэн-тоно
дарионтаныхтаахтэр. Бу туһайылан хыгыла
бары дьаһаллар ийеинэй-политическай таһымнары
уосна нэдүүстэрин ижилэр үрдэтэг, ис хоһооннуу
дирлэгтэн, формаларын байгтан нһэр абзэлһинэ
гээхтэр.

Оройуон совхозтарыгар сүөһү аһылыгын бэлэмнээһин атырдыах ыйын 4 күнүнээби сводката

Совхозтар	үлээний т- ни ахсаан	зөөв ахсаан	од өн- гөр меха- низир.	охсуу (гектар)	мунгуу (гектар)	хэ бийн (тонна)		снэлс (тонна)		от мээжкэтэ	
						график	туола	график	туола	график	туола
Карл Маркс	368	11	2	2743	2593	1650	506	180	—	—	—
Субуруускай	252	18	5	2090	2036	2575	1018	315	—	—	—
Эрдэнэ Эрвстийн	692	31	7	6189	5634	4850	1437	420	50	—	—
«Чурапчы»	471	26	5	6072	5589	3500	1845	405	380	—	—
«Мындалайы»	333	18	3	4191	3749	3350	1697	525	—	—	—
«Мугудай»	472	22	2	3363	2897	3275	1387	410	—	—	—
Оройуон үрдүнэн	2588	126	24	24748	22680	19000	7890	2250	430	—	—

Государственная статистика опойоннаавы инспектура.

**СҮМЭЙННЭЭХ АЬЫЛЫГ
БЭЛЭМНЭЭНИИ КИЧЭИИЭХХЭ**

Бийнл оройуон үрдү-
нэң былаан быһылтынан
сарыта 10000 тонна сии-
лэс балэмизиннэхтээдэ.
Онно аһаан 2474 гентар-
га сиилэстэнэр культура-
лар — рапс, эбизэ, горох
булкааһынтара ыһаллы-
быттара. Уһун кэмгэ ку-
рааныар тураннар, ону
утары охсуһарга үтүс
сирдэргэ кэмигэр септөөх
дыһаллар ыһыллыбакка-
лар, албэх гентарга ыһыы
үүһүүнү биэрбэтэ. Бу
күннэргэ кэрийтэн көрүү
түмүтэр 5700 эрэ тонна
сиилэс угуллара сабада-
ланар.

- От үлгигэр эргээн тэрилтэлэрэ хайдах кытталлар?
- Отууларга культурнай, идеологическай хаачыны туруга хайдарый?
- Эмчитер отчуутарга маннайгы көмөнү хайдах тэрийлэлэр?

Бу болтуруостарынан туһаннаах тэрилтэлэр сайланыскалары кытта кэлсээннэг.

ры тайвэзэһиннээх уча-
стактарыгар дзон сыныа-
ланын табыгастаахтык тө-
рийин үлэ көдүүһүн үр-
дэтэр. Культурнай-сыда-
тар төрүтталар үлэлэрин
күннэринан бурдук ыһар
бааһыналар, хoduналар
уонна фериналар буоллу-
лар.

К. П. ЛОБАНОВА, кини
аптека сэлбэдхсэйн сол-
бууаачы:

туур зөөнөлэрийнхэн магнайгы хоёнох онгорго тутуудлар алгачналары гэрийдэбт. Онно жгут, вод, бинтэ курдук наадалаах ягырыяааллар барыта бааллар. Огчуттарга наада буолуон сөптөөх эмтэри олохтоох эмл пуушнырынэн агымалтарабыт. Ыраах үрөхтөргө оттуу сылдыааччыларга алгачналары тэрийэн мыталыбыс. Ол курдук соторутаабыта Нуотара огчуттарыгар 100 солкуобайдах алгачналар ыгыллыбыттар. Мед-үлэинтэр миэстэтигэр араас сыстыганнаах марыялартын сэрэхтээх буолууга бэснэдэлэри онгороллор, бөлөгөннэри талаараллар. Огчуттар добуобай буолуудларыгар бэрибиниттэн тутулуктаады барытын онгорго кыһалыбыт.

Сайылы

«Мындагайы» совхоз
Соловьевтаагы отделение-
тин ытык кырдаыстары
(салайааччы коммунист
И. Г. Собакин) былары,
Хорбут диги Айма орус
бинр нэрэ көстүүдөх си-
рингэр манникы саймык
ферматын тулуттары. Ви-
лигин манна Саха госу-
дарствениай университети-
тин «Ювентус» этэрэетин
байлаастар атырдыах
ыйын 25 күнүгөр диари
дуотгарбардаан үрүк илэ-
ни үрүлүтүүгө кыланыы-
лаахтын, үрдүк талаары-
тын үлэмислэр, Кинилэр
билигин ферма үрдүнүн
142 мынахтан күннэ орто-
тунан тоһнаттан ордук үү-
тү быылатар. Онуоха күннэ
бирдиин тоһнаттан ордук
эбии аһылыгы — коопһор-
бөнү бөлөһүгөн сыталла-
ра кимелелер. Манна бос-
туугулан Мырыла олох-
тоохторо Иван уонна Се-
мей Собакиннар үтүө сто-

бастаахтык үлэлчилдэр, биэр да ынах мамнарын көгүшлэтин ситиһалдэр. «Ювентус» студенческой этэрээт байыастара үлэни уонна сэлэҕэлэҕи таба дүөрөлүннэллэрин туһунан баай ис хоһоонноох нһуыл муунук фотостендалар, эркин хайыата сибалын пласиндэлэр.

— Нүүслүт-күдэхлнт тий-

„Двиссипилинэ“ операция
ТҮКТЭРИ ХАРТЫЙНА

үүмэтэй барахан усдуу-
буяагыгтар үрдүк тэрээ-
шиннэх буолууну, оттоо-
хунна хаачыстыбаны уга-
ры туруоруохтаах этибит.
Ононук даганы быһаары-
нан үгүстөр бу былда-
һыктаах күнүбүргэ таһаа-
рыһаахтык үлэһиллэр.

Ол эрэри Ларл Маркс
аатынан совхоз Р. Р. Ар-
наков салайар звенотугар
бэрэбэркэ букатын атын
хартыһаны көрдөрдө.
Манна СССР обкомун
представителэ В. Г. Лыгла-
ев, СССР райкомун инкис
сенитара Н. Н. Аммосов,
совхоз директорын солбу-
йааччы Н. Н. Шестаков
уонна хонуу бригадыһыра
А. А. Арнаков бу звено
үлэтигэр улахан итэҕэстэр
таһаарыллыбыттарын
айбыллар. Үлэ оҕорон

китин 36 тоннаны эрэ ба-
лэмизэстэ. Звенода режим
тутуһуллубат. Бэрэбэркэ
бириэмэһитигэр, атырдыах
ыйын 2 күнүгэр, охсоочу-
чулар Р. Р. Арнаков,
С. М. Ноев кизэ 8 чаас-
ка үлэлэринтэн тахсыбыт-
тар, сарсыарда 7 чааска
үлэбэ турар оннугар 8
чаас 30 мүн. саага үлэбэ
кирээри хомуна сылдыл-
лар. Үлэ хаачыстыбата
мөлтөх: хадымал кыты-
та сирийэн охсуллубат,
бугул от калар сирэ хаал-
быта үгүс, муһуууга эмиз
от хаалларыллар, кэбиһил-
дибит от таллэбэ үчүгэй-
дик оһоһуллубат, туһа
гыал көтүпүт гына тала-
бынан тутарыллыбат.

Звено чилиэннэре С. М.
Ноев, Д. Д. Дюдорев үлэ-
бэ саадаах, бултуур гына

1915-1916

